

torek, četrtek in soboto
 shaja in velja v Mari-
 boru brez pošiljanja na
 dan za vse leto 8 gl. — k.
 za pol leta . . . 4 „ — k.
 za četrt leta . . . 2 „ — k.
Po pošti:
 za vse leto 10 gl. — k.
 za pol leta . . . 5 „ — k.
 za četrt leta . . . 2 „ — k.
 redništvo in opravištv
 na stolnem trgu (Dom-
 plat) hišna št. 194.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaila:
 Za navadno dvestopno
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se natiseblikrat,
 5 kr., če se tiska žkrat,
 4 kr., če se tiska škrat-
 večje pismeno se plaču-
 je po prostoru.
 Za vsak tisek je plačati
 kolek (štampelj) za 30 t.
 Rokopisi se ne vračajo,
 dopisi naj se blagorajno
 frakujejo.

Št. 21. V Mariboru 19. maja 1868. Tečaj I.

Česka narodna svečanost.

„Več nego 100,000 ptujih gostov tukaj, vse mesto okinčano, največa navdušenost in radost“. Tako nam je brzojavljajl že v petek naš rojak iz zlate Prage, vendar prepoznó za sabotni list. Med tem so železnice neprenehoma dovažavale po vsakdanjih in neštevilnih posebnih vozovlakah dragih gostov iz juga in severa, vshoda in zahoda. Zlata Praga svatovsko oblečena in ž njo celi hrabri česki narod, je praznoval 16. t. m. po dolgih mnogoletnih silah in tugah svojo prvo narodno svečanost, in pokazal svetu, kaj premore narod krepek, neomahljiv in samosvest tudi v najnevgodnejših okoliščinah. Vsa slovanska kolena so poslala svojih zastopnikov na sveto zemljo starodavne Prage, da se vdeležijo svečanosti českih svojih bratov, ki so temelj pokladali pravemu narodnemu domu, narodovi šoli in trdnjavi, ter ognjišču narodnih svetinj, českemu gledišču. Ni tu prostora govoriti o pomenu, ktere- rega ima vsaktero narodno gledišče, o pomenu, ki bi bil sam na sebi važen dovolj, da bi se česki narod svojega najnovejšega čina presrčno veselil in dičil ž njim. Česki narod pa ima še posebnih vzrokov, če veselo od vseh strani skup hiti in si ponosno ogleduje svoj najnovejši pridobitek. Z lahko kupljenim ponosom zamore glavno mesto Dunaj kazati na svoja orjaška javna poslopja, ki so po noči kakor iz tal izrasla; ali ta poslopja so zidana iz državnih davkov, njih blišč je površen in po ceni pridobljen, sam pa in brez ptuje pomoči je pritekel česki narod in z veseljem žrtoval svoj delež na oltarji domovine. Zatoraj je novo narodno gledišče resnično narodni dom v besede naj boljem pomenu: narod ga je zidal in ga bode dalje zidal, dokler ne bo slavohram in kinč sta- rega kraljevskega sedeža dokončan. Selske občine so druga drugo prehitvale, ktera bo više darovala in pokazala večje požrtovanje; nektare so se ponudile za toliko in toliko voz; druge za toliko dnevnega dela, jedna je dala apna, druga les in kamen, česke kmetice so pritekale s platnom in drugim, kakor je ktera mogla, priprosti delavec, ki se mora v trudapolnem delu boriti za vsak- danji kruh, je položil svoj delež na oltar domovine in kdor tega ni premogel, je prijel s žilavo roko za delo, samo da se dvigne hram, posvečen izključljivo českemu jeziku. Dokler se nahaja med narodom toliko požrtovanja, pogumno sme v prihodnost gle- dati. Na tako domoljubje smé norod vesel, pa tudi ponosen biti. Zatoraj pa tudi smé pisati Politika: Ima spominskih in svečanih dni v zgodivini vsacega naroda, ko se nehoté venci pletó okoli praškega stolpa in vesele rožice okoli vsacega srca. Taki dnovi so, kedar zvonovi razglašajo zmago, ktero so najbolji sinovi do- movine pribojevali na borišči, ali kedar narod obhaja kulturno svečanost, ki je sama na sebi že kulturnična. Česka je mnogo- krat doživela tacih svečanih dni za časa svoje slave, v mnogoletni

in slavni dobi svoje neodvisnosti pod oroslanovim ozvezdjem. Po onih svitlih dnéh se je pač vlegla dolga temna noč nad česko do- movino. Najboljši českega naroda so ležali v vojnih grobovih ali pod vislicami pokopani, ali so izgnani milovali tužno domovino. Stara oroslanova zastava je bila, kakor se je videlo, za vselej onemogla, zmagouosno orožje razbito, svobodni duh za vselej vni- čen. Narod se ni več čutil, čutil je le svoje sponse in svoje gorje. Njegov krasni jezik je izbegal iz palač in mest zasmehovan v vborno kmetovo kočico. Svet ga je že mrtvega mislil, ker se v njem niso več pisale diplome in mogočne pogodbe. A vendar ni bil mrtev. Občudovan in krasen se je vzdignol v českih narodnih pesmih. Česka narodna pesem je odmevala od gore do gore, iz doline v dolino in je polnila srca s čudnim čarom; tožila je in budila, jokala in se smejala, izbujala je in navduševala ljudstvo toliko časa, da se je dolgo zakopano domoljubje in narodna zavest zopet zbudila. Zastonj bi iskali v zgodovini izgleda, da bi se bil kteri- koll narod, kakor Česki, iz lastne moči in pomoči dokopal do novega kulturnega življenja.

Vsi spominki narodnega življenja so bili razdeti, slovstvo po rabeljnih vničeno se je moralo z največo težavo na novo usta- noviti, jezik se je moral očistiti ptujih peg in staviti zopet na lastne noge, čustvo za narodno umetnost se je moralo tam izbuditi, kjer na umetnosti dolgi dušni noči niti misliti ni bilo. To vse se je zgodilo in zgodilo tako čvrsto in živo, da je bilo od dné do dné bolj jasno, da česki narod zopet bedi in živi, in da si je ohranil svojo staro moč do narodnega življenja. Ko se je bil na- rod toliko prerodil, pričelo je tudi njegovo politično življenje; saj je pravo narodno življenje nemogoče brez politične podlage, brez svobode in samooprave. Pa tudi v političnih borbah, ki so zdaj sledile, je kazal česki narod, da se je samega sebe zopet našel, da še umeje svest si slave svojih prededov možato in nevstrašeno postopati. Ta borba, ki ima tudi zvonajno celokupnost Česke zo- pet pridobiti, dolgo še ni končana. Ta borba se še le prav za- čenja in bo tirjala še vedno večih žrtev od naroda. Bolj in bolj se bliža odloka in trdo upati je, da bo ta po smislu českega naroda in njegovega prava. Ure, v katerih zdaj dišemo, so nam porok boljših dni po bratovskem poljubljaji celega naroda, ki obhaja vzvišeno narodno svečanost in se podaja roko v zvezo, v kteri bode narod zvest, nerazrušljiv in nevklonjen pri narodnem delova- nji in borovanji, dokler bode borovanje trajalo in potrebovalo do- moljubnih src in dlanov. Pokladanje temeljnega kamena narod- nemu gledišču zopet kaže nam in začudenemu svetu basnoslovne minule olim piske igrokaze, pri katerih so se nekđaj v veselignječi vsi Greci radostno složili in praznovali veličastno pobratimijo.

Česka in Moravska ste poslali tisoč in tisoč svojih ljudi v staro česke države glavno mesto, da tú pomagajo temelj polo-

Listek.

Rihard Cobden.

(Dalje.)

Okoli leta 1838 so bile notrajne razmere anglijske naj žalostnejše Žitna cena je bila skoraj še enkrat tako visoka, kakor navadno, ker so si slabe letine in žetve roke podajale. Visoka vvožnina, ktero si je bila celo od leta 1815 sem na poti postavodajstva izposlaval stranka Torijev, nepri- merno je dražila žito, kar se ga je od drugod dovažavalo. Dasiravno je bila dala neka postava od leta 1852 svobodomiselnim Whigom nekoliko volilnih glasov, gospodarilo je večidel v parlamentu deželno posestvo, kteremu je bilo vse do tega, da bi se ne znižala visoka žitna, — in umetna krušna cena. Tej draginji se je pridružila kupčijska kriza (prekret), kakoršne nekako po- redoma izhajajo iz Amerike, takrat sprožena po obrtnijskih pridelkih, kar se jih je bilo preveč in brez premisleka iz Evrope v Ameriko dopeljalo. Vsled tega so prišli obrtnijski izdelki mahoma in zelo nepričakovano ob vso ceno; marsiktera kupčijska hiša je nehala izplačevati, fabrike v Lancashire so ob- stale, Manchester in njegova okolica je bila napolnjena z delavci brez dela. Strašna draginja živeža v zvezi z brezposelnostjo nižih stanov! Take so bile okoliščine, v katerih se je začela borba proti žitnim colom; borba ki je še dandanes zanimiva zavoljo sredstev, s kterimi se je bojevalo in zavoljo svojega izida, kteri se natančnemu opazovanju vsakterega priporoča, kteremu je kaj do postav, po kterih se sučejo in prekrojajo države.

Že leta 1836 se je bilo osnovalo v Londonu žitnim postavam pro- tivno društvo. Čez leto in dan se je ustanovilo enako društvo v Manche- stru, iz kterega je nastala 1838 „zveza protivnikov žitnim postavam“ (Anti-Corn-Law League). To zvezo je bojé krstil Cobden. V nekem javnem go- voru je opomnil oziraje se na torijske svoje mnogobojne slušatelje na han- zaško zvezo, ktera je z združenimi mečanskimi močmi marsiktero privilegijo knjezem iz rok potegnola in jim izpulila svobodo pomorske kupčije na se- vernih morjih. To opominjanje je navdušilo poslušalce, kteri so raznesli nav- dušenje tudi v druge kroge. Nasledek tega navdušenja je bila „zveza“ vseh posameznih društev, v skupno težnjo po jednem cilji. Cobdenu pa se mora brez dvombe prepuščati zasluga, da je pod skupno vodstvo združil in zjedi- nil do tje razcepljene toraj tudi slabe moči.

Angličani so takrat dobro spoznavali, da se v parlamentu in od par- lamenta ni nadjati pomoči v toliki sili. Sem ter tje so nasvetovali posa- mezni parlamentovi členi, naj bi se znižala žitna vvožnina. Premogočna ve- čina je vendar zmiraj take nasvete zametavala, dostikrat naravnost zasmeh-ovala. Da se je toraj v Manchesteru sklenolo hoditi svojo lastno pot, je zna- menje velike državne modrosti, ktero moramo še dandanes pripoznavati. Po de- želah, ktere imajo svoja ljudska zastopništva, prepogosto zavladati, kakor nas skušnja učí, dve škodljivi pomoti. Prva teh pomot obstoji v tem, da svet misli, da more in mora vse obstoječe napake in pomanjkljivosti odstraniti le izvoljeno zastopništvo, kteremu je vse prepuščati; da je ljudstvo zadostilo vsem svojim dolžnostim, če izreče pri volitvah svoje mnenje, potem pa ne vpraša več za javno življenje, njegove potrebe in dolžnosti. Temu nasprotno

širnih spisov, ktere izdavat je „Matična“ naloga, ampak izvedenci in pri-
tli našega slovstva in umetnosti naj bi po tem organu podajali, kakor sem
je omenil, znanstvene učene preiskave, obravnave, naprave, skušnje in sploh
drobine, ki zanimivajo jezikoslovca, starinarja, naravoznanca, umetnika itd.,
v njem naj bi se pretresovali pisateljski in umetniški izdelki, učenjaki, ktere
si bodi vrste, naj bi stavili v njem vprašanja, ne dognane reči naj bi se
reševale itd.

Konečno svetujem, naj začasni odbor v povabilu k pristopu v druš-
vo za znanosti in umetnosti — tako naj bi se morebiti imenovalo —
razglasi iskreno prošnjo do omikanih rodoljubov po vseh slov. deželah in po-
krajinah, da prav obilno pristopijo in društvu ali darujejo ali v shranitev
pošiljajo stara pisma, rokopise, knjige, novce, svetinje, malarske, podobar-
ske in sploh umetniške izdelke, vzlasti domačih umetnikov, in potem vse,
kar je treba za različne naravoslovske zbirke, da postane s časoma to druš-
tvo v resnici „narodni dom“ veličastno srkalo slovenskega uma in dlana.
Središče za znanosti in umetnosti je Slovincem živa potreba, da v prihodnje
ne bode sleherni podil svoje poti, ter naposled izneveril se narodu svojemu,
kar so storili dosihmal marsikteri vednosti, hrepeneči domačini vidši, da se
na Slovenskem malokdo briga za učene spise. Ako smo složni, gotovo ne
ostane g. Trstenjakov nasvet samo na papirji, ampak oživel se bode in bo-
gat sad donášal.

Hastings, 10. maja. — Spomlad je tako vabljiva, da še naj zve-
stejšega meščana v pristo naravo izvabi; zato zapustil je tudi Vaš dopisnik
za nekoliko tednov London, kteri se mu je med vsemi drugimi mesti naj bolj
pričubil, da si poišče leka po zelenih in cvetelih ravninah in gričih južne
Anglije, kakor na prijetnih morskih obalah, za kašljive pljuče, ktere mu je
dolgo smodil megleni dim londonski. — Potovanje je zdaj kaj lahko, ko so
železnice na vse strani preprogane; peljaš se, kamor ti drago, a da se vedno
ne voziš, najmeš si konja, kjer se vstaviš na znamenitejšem mestu, in po-
jahaš in ogledaš eno okolico za drugo; tako se potuje po Angliji, in res
prav prijetno, posebno v veseli družbi. Tako ogledal sem si nekoliko na-
tancije Kent, Surrey in Sussex, a kar se posebnosti teh pokrajin tiče, res
da so lepe, bogato obdelane, polne prekrasnih vil ali gradičev s prijaznimi
vrti in logi, kakor čednih vesi, trgov in mest; žita na poljih lepo klijejo;
po širokih pašnikih pa nahajaš stotine in stotine brhkih ovec, kakor vsako-
vrstnih goved, in da si je tukaj vse tako, se mi te pokrajine nikakor tako
plodne ne dozdevajo, kakor sem jih videl drugod. Mi pač smemo ponosni
biti na svoje podravsko polje, kakoršno je vkljub vsem anglejskim mašinam;
ponosni bodimo na svojo prelepo in bogato zemljo, na svoje hribe in doline,
na svoje prekrasne vinske gorice; ako smo industrijo in umetnost zanemar-
jali, narava je preblago za nas skrbela in nas s svojimi darovi obilo nade-
nila, le greh, da smo se slabo učili njene darove rabiti. — Človek, ki se je
v svoji prvi mladosti na vinske gore privadil, teh pozneje zelo pogreša, ko
proide pokrajino in nobenega vinograda ne najde; v Kentu in Sus-
sexu pa je poljski pridelek, ki zlo na to spominja, namreč, hmelj. Ti dve
pokrajini sloviti zaradi naj boljšega hmelja v celi Angliji, in res planjava
za planjavo, grič za gričem obsajen je s koljem tako, da se od daleč vidi,
kakor da bi vse polno vinogradov bilo. Vsa ta hmeljska sadišča ali plantaze
so pa v naj lepšem načinu in redu obdelane in ravno v tej dobi se hmelj
že kaj lepo po kolji ovija, ter zapleta. Vprašanje se mi tukaj vrva, kaj je
vzrok, da se pri nas na Slovenskem nič hmelja ne goji? kaj bi bilo temu
krivo, jeli zemlja, podnebje ali mi sami?

Kar se naroda tiče, je sicer tukaj tudi prav lep, črstev in silno res-
noben, pa v severni Angliji kakor v Jorkširi (York-shire) je mnogo več in
mnogo bolj vrlih ljudi nahajati; narečje tukajšno je vendar mnogo bolj na-
vadnemu londonskemu podobno, kakor jorkširsko, ki je zlo široko — broad —
kakor ga Angličani imenujejo in bi se naj bolj za našo slovenščino, kakor
jo zadržavski Pohorci in Korošci govorijo, primerjati moglo. V vsakem ob-
ziru je to ljudstvo v naj večem kontrastu s francoskim, da si v nekoliko
urah lahko sem ter tje prijadraš črez morje, ki med tem čudovitim otokom
in zemljo francosko leži. a kontrast med kmečkim življenjem našim in an-
gleškim je večji kakor daljava med Anglijo in Slovenijo. Naše ljudstvo pre-
peva si v veselji in žalosti, v sreči in nadlogi; podobno je slavcu, za kte-
rega tudi „oče nebeski“ skrbi, da more brez skrbi žvrgoleti; a tukaj, vse je
tiho, izvzemši krilate pevce po vrtih in logih, nikdo se ne briga za drugo
kakor za svoje delo, vsa njegova skrb in vse mišljenje mu je za pridelek, za
zaslužek, za blago in denar, s čem si more življenje prijetno storiti. Preideš
tako polje za poljem, pašnik za pašnikom, vés za vesjo, da ne slišiš vese-
lega glasa človeškega, vse je kakor pri nas na Veliki petek, a po nedeljah
nehajo vse telesne skrbi in opravljajo se duševne, na ta dan, da nisi „infi-
del“ nevernik, moraš v cerkvo in da ti še tako hripavo grlo, pomagaš tamo
himne in psalme prepevati; na ta dan nahajaš tudi kjer si bodi po vaših,
razpotjih ali križepotih, ali kjerkoli se človek vstaviti more kakšnega Metho-
dista ali Ranterja ki z biblijo v rokah prodiguje in uči, da mu znaj po lici teče.

Zapustivši mesto, človek naj rajše hodi na gore ali k morju v prosti
naravi se krepit; zato sem se podal za več dni na morske obale Sussex-a,
ktere so v resnici prekrasne. Mornarji in ribarji so skoraj povsodi dobri in
pošteni ljudje in nekoliko dni ž njimi ali v njihovi družbi živeti ni samo za-
nimivo, temveč tudi prijetno; to sem imel že nekatere druge kratki priliko po-
skušati in se prepričati, posebno pa zdaj vozé se semtertje v ribarskih in
drugih barkah med Dover-om in Brightonom (zg. brajtn). Na Jadranskem
morji ima popotnik prekrasen razgled na vse strani, vendar je velika razlika
med obsegom tamošnjim in tukajšnjim anglejskim; pusti in rujavi kras, goli
bregi hrvatskega Primorja in Istrije človeka, ki zelenja ljubi, tožnega delajo
a tukaj ko na Sussex-u proti Francoski jadraš, veže se modro nebo s sinjim
morjem in Angležka se vzdiguje lepa zelena s prijaznimi mestni na svojih oba-
lih. Edno naj prijetnejših mest primorskih v tem delu Anglije pa je Hastings
in se za Brighton-om od Londončanov in drugih večih meščanov zavolj do-
brih morskih kopeli in zdravega zraka naj bolj obiskuje. Mesto ima tudi
velikega historičnega pomena in znamenitosti, ker tukaj ali blizu tukaj bila

je ena naj znamenitijh bitev, ktere zgodovina spomenja, namreč leta 1066
zmagal je Vojvoda Normandijski Viljem kralja sakonsko-anglijskega Harolda,
ki se je polastil cele Anglije in podvrgel jo Normanskemu gospodstvu. Ja do-
godba je v anglejski zgodovini posebno velike važnosti, ker ž njo se ni samo
kralj zameril, temveč vse življenje spremenil je narod in jezik njegov. Viljem
je pridobljeno kraljevino porazdelil svojim normanskim baronom, prijateljem
in vojnikom, vredil tako feudalni sistem, kteri je, kar vlado zemlje tiče, še
zdaj na Anglijskem; novi gospodarji se vé da so rabili le svoj francoski jezik,
pa malo po malo naučili so se Normani nekoliko Anglo-Saksonskega in Anglo-
Saksi nekoliko francoskega; iz vse te zmešanice stvaril se je na posled sedajni
jezik angleški. Kakor pa je vse obča zmes ta jezik, tako je narod sam,
kteri ga govori; in zopet se more reči, da po tej narodni krvni zmesi prorastel
je narod angleški s svojimi kolonijami naj čvrstejši na svetu in njegov jezik
govori naj večje število ljudi. Mesto, kjer je oná bitva bila par ur zapadno-
severno od Hastings-a, kjer je zdaj mestice Battle, (to je bitva). Viljam je
obečal pred ono bitvo, če srečno zmaga, da hoče sozidati na mestu zmage
samostan in cerkvo; zvest temu obečanju postavila se je cerkva s prekrasnim
samostanom, tako da je veliki oltar na ravno tem mestu stal, kjer je hrabri
Harold po krvavem boji mrtev ležal. Cerkva ta je celo v razvalinah, le
v zadnjem času se je nekoliko zidovja iz občega popisa izkopalo, samostansko
zidovje se je še bolj ohranilo in nekteri kosi so zlo znameniti, ker kažejo
veliko zidarsko umetnost normansko 11tega veka. Vendar ko sem to mesto
in te stare spomenke videl, čutil sem se jih najti tako prepuščene propadu,
pri tem ko so Angleži toliko na svoje starine ponosni. — Cela okolica Ha-
stings-ova je zlo ugodna zgodovinarju, starinarju in prijatelju narave zna-
menita, kaže se mu in ga vabi od ene strani šumeče morje z vsemi prijet-
nostmi svojimi, a od druge prijazno zelenje bližnjih pašnikov, logov in polja
ograjenege z živimi ploti, kar Angležke pokrajine posebno lepe čini in se pri
nas zlo pogreša; vrti in sadniki so z vso skrbjo opravljeni, angleško sadje se
vendar nikakor z našim Štajerskim meriti ne more. Ptujih gostov se zato
tukaj ne nahaja mnogo. Dohajajo sem in bivajo za nekoliko časa za raz-
ličnih namenov in svrh, a naj več jih je tukaj po pravilu: dolce far niente.

Politični razgled.

V zbornici poslancev je stavil poslanec Widman in drugi ozi-
raje se na tajno pogodbo med severno in državno železnico, o kteri smo
govorili v zadnjem listu, do kupčijskega ministerstva sledeča vprašanja:

1. Ali je na imenovani pogodbi kaj resničnega in vé vlada kaj o pogodbi?
2. Kaj hoče vlada storiti proti takim prometu škodljivim samotrž-
nim zvezam?

Postava o organizaciji okrajnih sodnij se je po 3. branji sprejela.

Poslanec Winterstein priporoča, naj se potrdi kupčijska in colna po-
godba, ki je bila sklenjena 9. marca t. l. z državami nemške colne zaveze.
Mnogo krepkih govorov je bilo čuti proti pogodbi: Dr. Schindler je sedanjo
večino opominjal, da ne bode več dolgo večino imela, vladi pa je rekel: Neko-
liko časa sem se naša vlada pota odpira svobodni trgovini, a neskrbi za
pogaje, pod kterimi bi smela svobodna trgovina obveljati. Konj se k naj
večim težnjam spodbada, a toliko, da se mu na uho zašepeta, češ, da se bo
že tudi oves posejal, ki ga bo redil. Proti pogodbi je govoril tudi g. dr.
Toman. Zbornica jo potrdi.

Waser poroča o prenebrbah tiskove postave, ki pa je tisku jako
jako malo olajšala. O tem piše neki dunajski list: Mi smo si od tega po-
svetovanja malo obetali; ali moramo izreči, da ni zadostovalo niti naj po-
hlevnejšim tirjatvam, ki se morejo staviti do drž. zastopa, niti kar se tiče
zadržaja, niti kar se tiče vedenja. Pridobitki tega posvetovanja so žalostni,
oblika in vedenje je nevredno. Neslišano je v zgodovini parlamentarizma,
da bi med posvetovanjem o jedni glavnih državljanskih pravic (svoboden ti-
sek) udje postavodajnega zbora, zbornico zapustili in se raje z drugimi reči
pečali, tako da jih je bilo treba skoraj silama v zbornico tirati in da bi po-
tem še toliko dostojanstva ne imeli, da bi mirno poslušali govornika, ki si
svojemu poklicu zvest prizadeva svobodnemu tisku rešiti, kar je mogoče.

G. Herbst bo današnje zmagó štel med one, ki so slabše kakor
poboj. On in velika večina zborova sta ljudskim željam danes nezagovor-
ljivo in odurno po lici vdarila. V celi zbornici so se le 3 možje poganjali
za svoboden tisek. Danes kakor še nikdar je zbornica poslancev pokazala,
da svojega poklica ne umeje in brez predrznosti si upamo trditi, da ga bo
gibanje sedajnega časa v kratkem v kot postavilo.

Gotovo bi bilo bolj na svojem mestu, ko bi bil g. minister Giskra
besede, ktere je govoril deputaciji dunajskih delavcev, spregovoril v zbornici
poslancev in rekel: Nastavne besede in fraze ne veljajo, ž njimi je malo o-
pravljeno; ne gré le za besedo svoboda, ampak za svobodo djansko.

V gosposki zbornici se je po tretjem branji sprejela medverska
postava; razun tega se posvetuje o nekterih postavah, ktere je poslala zbor-
nica poslancev.

Avstrijski kabinet je neki v zadevah kupčijske pogodbe in nevol-
je zavoljo nje poročil anglijskemu, da bo Beust vse svoje žile napel, da
ostane mož beseda in vsem, kar je obljubil.

Z Beustovo politiko se zdaj že dualistični Wanderer ne sklada
in pravi: kar je Beust s svojo politiko dosegel, je to, da so zdaj povsodi
prav temeljito prepričani, kako nezanesljiva je avstrijska politika. Ali se še
zmeraj noče spoznati, da mora Avstrija svoje moči zbirati in skušati po po-
šteni meščanski poti si pridobiti, kar je potrebno za vsakdanje življenje.

Kakor je videti, ne bo še končalo letošnje zasedanje državnega zbora
konec tega mesca, tedaj se tudi ne bodo snišli deželni zbóri še 15. ju-
nija. Se ve da, deželni zbóri lahko čakajo, tudi posamezne dežele. Žalostno
je le, da se državni poslanci tako dolgočasijo.

žiti umotvoru, ki bo še čez veke in veke sijajno kazalo požrtvo-
nja, poguma in stanovitosti českega naroda.

To je doba kulturno-historična in s tem ob jednem pre-
važna politična. Zatoraj veličastna svečanost, zatoraj ljubeznivo in
navdušeno vdeleževanje celega českega naroda, zatoraj tudi visoka
resnoba veselega dneva.

Česki narod, (pravi Pol.) ne bo več propal, kajti živ narod,
ki spoznava svoj čas in si je svest svoje velike preteklosti, je ne-
vmrjoč. Mi bomo živeli in delali, bojevali se za vse veliko in
krasno, kakor naši prededi. Kot narod na svoji bodočnosti ne
bomo nikdar obupali, a v sedajnosti bomo vselej prava sredstva
rabili, da si bodočnost zagotovimo, če ne drugače tudi izbojujemo.

Dopisi.

Maribor, 16. maja. (Slavnost pokladanja temeljnega kamna
českemu gledišču v Mariborski čitavnici). Tudi naša čitavnica je
praznovala ta imeniten praznik Českega naroda. Napravili smo besedo h
kteri so se sošli tukaj bivajoči Čehi v polnem številu, kar svedoči in priča,
kako znajo naši brati Čehi tako društveno življenje in jegove prikazni ceniti.
Zalibže da tega o svojih sorodnjakih reči ne moremo. Marsikterega je last-
no veselje drugod zadržalo, mesto da bi se bil navduševal pri društveni vese-
lici: Zabava se je pričela kmali po osmih. Pevale so se navdušeno slo-
vanske pesmi in vrstil se je govor za govorom primeren imenitnemu dnevu.
Predsednik gosp. dr. P. je pozdravil društvo posebno brate Čeha dokazoval
je v živi besedi kako iz malega raste veliko, kako iz zrna pride pogača, iz
kamna palača. Temu je priča slavnost, ktero praznuje danes česki narod v
zlati stololpi Pragi.

Vtemeljuje si namreč danes bratovski narod Česki hram svojim Mod-
ricam in nato kliče Slava in „Na zdar“. Gromovita „Slava“ je odgovarjala od
navdušenih nazočih. Po tem lepem govoru je pel g. M. tri slovanske pesmi,
ki so bile z občno pohvalo sprejete. Posebno je dopal krepki glas pevčev.
Na to je slavil g. pr. Š. v daljšem krepkem govoru buditelje in kresnike
českega naroda, ki so mu s svojim umom in trudom pakazali cilje in namene,
za katerimi zdaj tako odločno hodi, in izklical je navdušeno „Slava Palackyu!“
kterega starost ne zadržuje se vdeleževati javnih slovesnosti slovanskega naroda,
kakor reprezentantu vseh buditeljev českega naroda. Sledil mu je kratek go-
vor g. pr. M., v katerem je povdarjal značajnost vrlih Čehov, ki se ne
dajo ostrašiti od nobenega, ampak krepko stopajo za tem, kar so za do-
bro in pravično spoznali, in zatoraj kliče govornik stoterno „Slava“ neustraše-
nemu voditelju slavnemu Rieger-ju. Grmeča „Slava“ je donela po napolnje-
ni dvorani. Sopot so se glasile slovanske pesmi, in na ta govori gos. Jedl.
v imenu Čehov, se zahvaluje Slovencem za njihovo vdeleževanje česke na-
rodne veselice o slovanski uzajemnosti. Le v tem geslu zmaga slovanska
stvar toraj „At žije slovanska vzajemnost“. Sopot je poprijel
g. pr. Š. besedo in navdušeno govoril o naši bodočnosti. Omenil je med dru-
gim, kaj so slovanski narodi že prinesli k občini omiki človečanstva, oni so
bili prvi, ki so sol kopali, priča temu še zdaj slovanska imena, kakor „Hališ-
če“, oni so učili sosede prav in postav, kajti prvi so se vadili spoznavati
meje in lastnino in povzdignoli so se do naj više samouprave v za-
drugah. In tak smemo tudi slavne in srečne bodočnosti za svoj narod se
nadjeti, ako resnobno in moško delati hočemo. Toraj božja pomoč
„slovanski bodočnosti.“ Lepe so bile tudi besede gosp. pr. V. a brat-
ovski ljubezni med Slovani in tako so se vrstile pesmi in navdušajoči govori
noter čez polnoč, v občno zadovoljnost in duševno povzdigo vseh pričujočih.

Iz Kopra. 10. maja. G. Gr. — Italijanska gimnazija v Kopru je
namenjena isterskim Lahom; slovenščina je obligaten jezik Slovencem in ští-
pendistom; dosti je Slovencev v tej gimnaziji, kateri se tega predmeta ogib-
ljejo, in se kot pravi Italijani vpisujejo in štejejo. Dijaki te gimnazije so
polni navdušenja za Italijo, in o prilikah tudi posnemajo italijanske prena-
petneže, da divjajo v mestu in časi se njihova sveta na bližnje sloven-

se ravno kaže v Angliji, kjer so parlamentarične naprave že stoletja v rabi
in utrjene, da je vse velike in koristne spremembe le redkokdaj dogual
parlament sam, ampak skoraj vselej le s pomočjo in nagonom ljudske volje,
ki je svesta si svojega čila sama neposredno se dela in gibanja poprijela.

Brez ljudske gibčnosti bi se gotovo nikdar ne bila znižala žitna v-
voznina; parlamenti namreč ne morejo nikdar nadomestovati, ampak le izra-
ževati, voditi in spodbujati ljudsko voljo.

Druga pomota v parlamentarnem življenji zelo navadna je, da se
hoče vsaka stranka pridobiti volilni red (postava), kateri naj bi izključljivo tej
stranki služil, ter jej brez ozira na druge s tem zvonajnim pravom pripomo-
gel do zmage nad svojimi političnimi nasprotniki. Take tirjatve ne morejo
biti brez slabih nasledkov, ki se kažejo v tem, da se razdruži državno društvo po
posebnih stranskih koristih, in da bolj in bolj izgine jednota skupnega držav-
nega poklica iz samosvesti velike množine. Za Cobdenovih časov so bili po-
sebnost anglijski Chartisti, ki so si hoteli pridobiti z volilnim redom zvonajno
sredstvo, s katerim bi bili skušali izvršiti druge svoje tirjatve.

Obeh teh imenovanih pomot dosledno se izognoti ni bila tako lahka
reč. Nekoliko je veljalo oživiti ljudsko gibanje in po njem ob pogum spraviti
zagovornike pogubnih žitnih colov v parlamentu; nekoliko pa tudi za to skr-
beti, da bi niži stanovi med živim gibanjem predelec ne segali in čez ojnice
ne stopali, posebno pa, da bi ne zašli v ono nestrpljivost, ki je pri vnanjem
pomankanji in beraštvu celo dobro umljiva, ktera pa stanovitosti in previd-
nosti političnega prizadevanja pregostokrat škoduje.

V oni dobi, v ktero spada borba proti anglijskim žitnim colom in
ki nam pred oči stavi sedemletno vojsko (1838—1845) državljanske previdnosti

ske kraje razlije. Pretekli mesec je dvajset teh dijakov v Lazaret v učil-
nico privrelo, ktera je pol ure od Kopra oddaljena. Bilo je četrtek, celi dan
šolski praznik; tudi učitelja ni bilo doma; njegova dekla je hotela dijakom
ravno iz tega vzroka vstop braniti, ali sé vsa silo v hišo priderejo, dekle
na tla vržejo in druge burke se z njo vganjajo; uboga reva je komaj ube-
žala, da bi le od daleč ogledala, kaj bode ta drhal počenjala, ker pomoči ni
bilo blizu, kajti sosedne hiše in vasi so daleč okrog raztrešene. Dijaki jo
naravnost v učiteljevo sobo mahnejo in se tu kot divjaki vedejo; na glasovir
začnó z pestmi biti, da ga je bilo konec; pohišno opravo in druge reči po-
tolčejo in poškodijo, potem ko si svoj srd ohladé, jo proti Kopru odrinejo.

Ko se učitelj domú vrne, in to delo divjih Hunov pregleda, ni bila
njegova oprava le razdjana in poškodovana, ampak manjkalo mu je več reči,
kakor en daljnogled, mnogo knjig in drugih stvari. Škoda je bila cenjena
nad 80 gl. učitelj bi lahko po sodnijski poti odškodnino zadobil; — iz kr-
ščanske ljubezni jim on na prošnjo starišev, prijateljev in dotičnega gosp.
kateheta odpusti in le 40 gl. odškodnine dobi.

Kaj mislite ali so bili isti dijaki od ravnatelja, kateri je za ovo divje
početje vedel, očitno po postavi kaznovani ali iz šole iztirani? Nikar ne! —
V nrvnosti so zadobili drugi red, pa le za preteklega (prvega) polletja, in
bilo je vsega konec.

To ni edini pripetljaj, kterega so osnovali ti laški kulturinosci
pustne dni so hotli s kmečkimi (slov. Bržani) mladenči v neki gostilnici pri
Lazaretu šale vganjati; naši Bržani so ponižni, pohlevni ljudje (kakor sploh
vsi Slovenci), niso jim nič hudega učinili, marveč jih le opomnili, naj miru-
jejo; pa ti ošabni dijaki se jim posmehujejo, slavo Italiji prepevaje in Slo-
vence zaničujevaje. Naši Slovenci se tudi svoje narodnosti zavedajo; zatoraj
so dijakom krepko pot proti Kopru pokazali.

Iz bele Krajine. — Žalostno, da ne rečem sramota za nas Slo-
vence je, da nam inostranci preiskujejo našo zgodovino, naše starine, umet-
nije, našo zemljo itd. Ako kdo domačih kaj dela na tem polji, razglašá
izdelke svoje v tujem jeziku, se vé, da ne vsi, imamo tudi tukaj vse časti
in hvale vrednih izjemkov. Spisi in preiskave, ki so namenjeni izvedencem,
ne najdejo pri nas še pravega mesta — nimamo še zavoda ali društva, po
kterem bi naši zgodovinarji, jezikov- in naravoslovci itd. svoje opazke, po-
skušnje, preiskave, iznajdbe naznanjali svetu. Zatoraj radostno pozdravljamo
nasvet, ki ga podaja slavni učenjak g. Dav. Trstenjak v „Slov. Narodu“. Ako
hočejo Slovenci kedaj pokazati, kaj premorejo tudi v vedi in umetnosti,
treba jim je nasvetovanega literarnega društva, kakor ribi vode.

Imamo zgodovinske družbe v Ljubljani, Gradci, Celovci, imamo
muzeje in razna druga učena društva, a vsi ti zavodi so samo za dotične
dežele, skozi in skozi nemški in nam celo sovražni. Niso sloven-
ski in brez središča niso vzajemni. Nas je premalo, da bi vsaka dežela
zmogla lastno tako učeno družbo. Najnovejši dokaz temu je družba za de-
želoznanstvo v Gorici, ki je mrtvo rojeno delo, kakor piše „Primorec“. Zdru-
ženje vseh Slovencev v eno celoto, ki se nam v političnem oziru še ni po-
srečilo, začnimo na duševnem polji po lepem izgledu družbe sv. Mohora,
Matice, slov. dramatičnega društva.

Kar se tiče posameznih točec g. Trstenjakovega nasveta, želeti bi
bilo, da je društvo za znanosti in umetnosti v Ljubljani. Res je
sicer, da se dela v beli Ljubljani nakakošna partikularna kranjska politi-
ka, in da si je Ljubljana nesvesta postala svojega poklica in pomena, ali
upati smemo, da skupne vendar le enkrat led, in da prisije sonce lepše bo-
dočnosti. Ljubljano marsiktere okoliščine priporočajo kot središče slov. lite-
rarnega in umetniškega življenja. Ako pa Ljubljana za sedaj nikakor ni
sposobna za to čast, naj se vsaj dodá pravilom pristavek: če so okoliščine
po tem, smé se društvo preseliti na bolj ugodno mesto.

Od kraja bode zadostovala kaka sobana, kedar pa naraste arhiv in
razne zbirke, se pa preinači. Da bi se stvari dajale jugoslovanski akademiji,
kedar bi bila sobana prenapolnjena, ne zлага se z našo mislijo, po kateri
naj bi se s časom napravil „narodni dom“, središče in sredotočje vseh zna-
nosti in umetnosti.

Zastran „literarnega glasila“ ki bi imel izhajati enkrat v letu, mi-
slim, da bi veliko bolj ustrezalo, da izhaja od početka štirikrat, poznej več-
krat na leto. „Glasilo“ naj bi ne donášalo izključljivo dovršnih izdelkov in

proti samogoltnim in dobičkarskim predrazsodkom, posebne ste važnosti dve
prikazni: veliki pomen ustavnega družnega prava v Angliji, in pa upliv nrv-
nega, krepkega, spoštovanega voditelja. Ljudska delavnost in Cobdenov upliv,
velika množina in posamezna osebnost ste si roke podali v dosego občega
blagostanja.

Velikanska so bila zvonajna sredstva, ktera so se porabila v ta namen.
Zveza, ki je hotela odpraviti žitne cole, razširila se je s časom po celi An-
gliji. Družabnikov letni doneski so znašali 90.000 tolarjev, vsi društveni stroški
poldrug milijon. Društveni časopis je šel v nekterih 100.000 iztisih od roke
do roke. Manjih razprav pa se je razprodalo in razdelilo skoraj dva miliona iz-
tisov, da se je zveziinim namenom privabilo javno mnenje, darila so se razpi-
sala za naj boljše sestavke o posebnosti imenovanih prenapredb. Zvezini pre-
dstojnik je sprejel v nekterih letih 30.000 pisem, razposlal jih je 10krat toliko.
Še krepkejše se je posluževala zveza, kateri je bil Cobden duša in glava
društvenega prava, da je podučila nevedne. Potujoči apostoli so romali o zve-
zinem imenu in na njene stroške od vasi do vasi, od trga do trga, od mesta
do mesta, in so širili nauk o svobodnem trgovstvu, ter razlagali vprašanje,
čegar rešitev se je nameravala. Iz računa, ktera je l. 1845 zveza položila
za oba slednja pretekla leta, je razvidno, da je bila v tem času sklicala zveza
150 zborov po raznih vaseh in 50 po drugih krajih. Prejšnja leta se je bilo
v najem vzeló jedno izmed največjih gledišč v Londonu. Tu se je delavcem
brezplačno razlagalo, koliko škoda izvira iz žitne voznine. Iz prostovoljnih
daril so napravili zvezi na korist prodajalnico, ki je dala skoraj 250.000 to-
larjev čistega dobička. (D. d.)

Česki narodni deželni poslanci so sklenoli, da se deželnega zbora ne bodo vdeleževali, „Wand“ si zastoj glavo beli, jim dokazuje, da bi deželna autonomija ravno nasprotno postopanje tirjala. Vhoga deželna autonomija!

Česki deželni odbor je sklicovaje se na temeljne zakone državnopravne proteste českih srenj in okrajnih zastopov dotičnim zastopom nazaj poslal, druge pa kot prošnje izročil namestniji, da si jih premisli, potem pa predloži ministerstvu; ob enem je izrekel svoje zaupanje in zadovoljnost do sklepov kompetentnega državnega zastopa in ljudomilega ministerstva. Lep ustaven cvet ta deželni odbor, ki tako ravna z mnenjem nadeženega naroda in dokaz, da je ustavna birokracija podobna absolutni, kakor vinar vinarju.

Davku na odstriške (kupone) se po ptujih deželah zelo protistavljajo. V Londonu je izročilo 8 prav glasovitih kupčijskih hiš grofu Apponiju prošnjo proti temu, da bi davek zadeval tudi zunanje posestnike kuponov in „Times“ oznanja, da bi londonska borza nova avstrijska posojila celo prezirala, ko bi se kuponi nadežali.

Ogerski deželni zbor se spodiči nad tem, da je v kupčijski in colni pogodbi s Prusko večkrat imenovana Avstrija in pa države Njegovega Veličastva avstrijskega cesarja, ne pa Ogerska. Deakova stranka je sklenola, da se mora ta „napaka“ popraviti in bo minister Gorové baronu Beustu ta sklep objavil.

Unijonistični mestni odbor v Zagrebu je sklenol, da se prekrsti ulica, ki je do zdaj nosila ime mnogo zaslužnega vladike Strossmayerja na ime Marije Valerije. Ta prilizni a nevaležni čin je zbudil celo nevoljo Wandererja. Če je bil že zlobudrasti nasvetovalec, piše „Wand.“ tako brez vsega takta, stavi nasvet, ki mora Strossmayerja naj huje žaliti, naj bi bilo vsaj srenjsko zastopništvo popred premislilo in se po enem svojih odbornikov pri k. deželni blagajnici, ki je komaj strelaj od mestne hiše, osebno prepričalo, da leži pri dež. blagajnici 150.000 gold., ktere je daroval Strossmayer za domače učne zavode, ki bodo za časa zopet deželnemu glavnemu mestu na korist. Mi toraj menimo, da tak mož nikakor ni zaslužil, da ga mestni zastop na ta način žali in na stran stavi. Sklep je sicer znamenje časa, a vendar ga moramo na vse strani globoko obžalovati. Saj bi se bila našla kaka ulica, ki bi se dala brez razžalenja prekrstiti. — Quo, quo ruitis!

Hrvaška regnikolarna deputacija si je izvolila že dva pododbora, ktera sta že toliko dela dogotovila, da se moreta odbora o svojem delu razgovarjati. Upati je, da si odbora ne bosta do živega segala in že v prihodnjem tednu izročila svoje elaborate ogerski regnikolarni deputaciji. Lepo sporazumljenje je tudi kaj vredno.

Bismark hoče vzeti za nekoliko časa odpust, ko bodo parlamentarna dela dokončana.

Še ta mesec pojdejo 3 franco ski mornarski častniki iz znanstvenih namenov merit severna morja.

V Parizu zopet z orožjem rožlajo.

Cesarski ruski kabinet je iz lastnega nagiba odstopil od kapitulacije v Srbiji. V Belemgradu veliko veselje.

Velika skupščina deincev v Londonu je sklenola poslati kraljici pismo, naj pusti Disraelija iz službe. Niža zbornica je sprejela Armstrongov nasvet in izrekla, da se sedajni kabinet ne sklada z ustavo in parlamentovo častjo. Kraljica je odgovorila parlamentu, da ne bode za zdaj nikakoršnih služeb v irski državni krvi nameščala.

Razne novice.

— Ker se toliko sliši o silnem pijančevanju na Ruskem posebno po nemških časniki, bode mikalo bralce zvediti, kakošna je potrata vina na Ruskem v primeri drugim državam. Ruska: 70,000,000 prebivalcev 66,000,000 vedrov vina; Francoska: 36,000,000 preb. 108,000,000 vedrov vina; Avstrija: 32,000,000 prebival. 144,000,000 ved. vina. Na Ruskem pride $\frac{9}{10}$ vedra (po $12\frac{1}{4}$ litra), na Francoskem 3 vedra; na Avstrijskem $4\frac{1}{4}$ v.; na Švajcarskem $4\frac{1}{4}$ v.; na Portugalskem 8 vedrov, v posameznih gubernijah in sicer v Oloneki guberniji 2 štofa ($\frac{1}{10}$ vedra), v Arhangeljski $\frac{1}{4}$ vedra, v Novgorodski $\frac{1}{2}$ vedra, v Smolenski 1 veder na vsacega, če se po vrhu vzema. Potrata vina na Ruskem se manjša: Akcizni (colni) zbor je v 12. guberniji leta 1866 za 4,772,392 rubeljev manje nadežnine prejel nego leta 1863

— Slov. Matica je imela 6. maja zbor, pri katerem se je sporočevalo, da je ogersko ministerstvo odbilo ono prošnjo Matice da se oprosti plačevanj za porto uradnih dopisov, in da prošnjo Matice, zastran podpore iz deželne blagajnice se ni rešil ogerski zbor. Sklenolo se je tudi, da se bode 12 kipov kama s starodavnimi slovanskimi runami najdenega pod Divčjo skalo, napravilo in slovanskim Maticam v dar razposlalo.

Tiskova pravda g. Sveteca proti „Zukunft“.*)

Končna razprava 13. maja. Predsednik dež. sod. svetovalec g. Giuliani. Toživec Svetec sam začne tožbo: Že lansko leto je donesla „Zukunft“ novico, da je dr. poslanec Luka Svetec spregovoril besede: „Ta je prva — (denar je

*) Že smo imeli stavljeno to poročilo, ktero smo celo naravsko posneli po časopisu „Zukunft“, ko izvedo iz lastnoročnega pisma g. L. Svetca, da je „Zukunft“ poročilo v nekaterih rečeh neresnično. Pri naših tiskarskih okoliščinah nismo več mogli poročila odvreči. Kar smo mogli, popravili smo. Zajemati pa iz „Laib. Ztg.“ in dunajskih listov nismo mogli, ker nimamo do teh listov potrebnega zaupanja. Nikakor nas ni bila volja, o obravnavi in g. Svetcu kaj neresničnega povedati, če bi se po vrhu oddaljenim vendar kaj takega primerilo, bomo radi popravili brez sile §. 19. tisk. postave. Po želji g. dr. poslance L. Sveteca priobčujemo tu tudi „Zukunft“ opravčilo. Opravičilo se glasi: Lani v št. 89 našega lista („Zukunft“) tiskano naznanilo, da je pri neki priliki gosp. dr. poslanec Luka Svetec s prsti mencaje rekel „ta je prva — denar je glavna stvar“, zaradi česar sedi v dr. zboru, nam je objavila oseba, kteri smo iz dobrega razloga verjeli. Pri včerajšnji sodnijski obravnavi se je pa pokazalo, da to naznanilo nima djangse podlage. Zato si štejemo v dolžnost, to javno dati na znanje. „Zuk.“ Dolžni pa, kakor g. Svetec misli, nismo bili razglašati tega opravčila, ker „Zukunft“ naznanila v št. 69 t. l. nismo nikjer omenjali. Vred.

glavna reč) z miganjem kazalca po palcu, kar denar pomeni. Ker se pa „Zukunft“ le malo bere po Krajnski in je malo veljavna, in ker nisem hitro zapazil dotični članek, sem tožbo tedaj opustil in samo po „Novicah“ razkladal uzrok, da sem v dr. zboru. Pa 9. aprila se najde v Mariborskem „Slov. Nar.“ članek, v kojem se obširno ponavlja ta namet se trditvo, da sem menil s tem diet. Ravno to se je zgodilo tudi v „Slov. Primorcu“ 12. aprila. Vkljub temu, da sem v „Slov. Narodu“ 16. aprila to preklcal, se nahaja zopet 17. aprila v „Zukunft“ članek, v kojem vrednik obljubi moj izrek dokazati. Ta članek je sprožil hrup (senzacijo) med Slovenci. Razvun tega me obira za Kranca dr. zbora, imenuje moj izrek čuden, da, stavlja me za lažnika. To se mi prizdeva namet nepoštenega djanja pripovedaje izmišljene stvari omadežujoče me v javnem mnenji. Zato tožim proti „Zukunft“ in nje vredniku Leskovcu po §§. 488, 490 in 493 zarad pregreška zoper poštenje. 17. aprila me zasramuje zarad svetlega (rdečega) nosa, zato tožim po §. 491.

Na to odgovori G. Leskovec: članek v „Zukunft“ 17. aprila ni imel inega namena, nego zavračenje nameta v „Slov. Narodu“ 16. aprila, da se „Zukunft“ laže, če pravi, da je po lastnem izreku g. Sveteca denar poglavitna reč, za česar ostane v dr. zboru. Ta namet sim zavračal s tim, da sem obljubil imenovati osebo, ki mi je to povedala. Dotična novica ni ponavljena temveč je obljuba, vsakemu razjasniti. Novica je bila že lansko jesen prinesena, zatorej tožba kasnjsena. Jaz nisem nikdar naravnost trdil, da je Svetec to rekel, ampak le, da sem slišal. Ali je kazenljivo, objaviti govorico za ktero ima tretjo osebo za avtoriteto. K večem se pristne pojasnenje, in to bine bil odrekel g. Svetcu. Svetec misli, da je pregrešek v nametu: da sedi zarad denarja v dr. zboru in si tolmači to za diet. Kakošen denar, o tem ni besedice v članku; kajti denar je pojem vseh gmotnih zadev. Lahko pomeni tudi splošna prašanja o narodnem gospodarstvu, ktere misli Svetec preziraje političen program posebno v dr. zboru gojiti, ali pa gmotne zadeve one dežele, ktero Svetec zastopa. Svetec ostaja v dr. zboru vkljub omrže zoper dr. zbor, zarad ktere je Beust, kakor znano v febr. pret. leta razpusil dež. zbor krajnski, dokler se niso Svetec in tovarši drugače namerili in prišli v dr. zbor. Tukaj iščejo tedaj dobrote v gospodarstvenih zadevah. To vendar nič ni nepoštenega. Toživec misli, da sem z denarjem diet zastopil. Lahko mogoče, da sim si mislil — nobene stene nimajo misli — rečeno pa ni nikjer.

K temu pa res niso diet brez zanimivega upliva pri sprejemi in razdelu poslanskih mest, zakaj bi bile drugače diet; zakaj jih pa gospod Svetec v žep vtekne in jih ne dá za više namene? Sleherni delavec zasluži plačo, tako tudi zastopnik v državnem zboru. On je odvetnik volilcev — v političnem — zakaj bi ne smel biti plačan brez nepoštenja, kakor odvetnik od strank.

Denar si vsaki želi in vsaki dela za denar. G. Svetec si mora kruh služiti, in če res deloma zavolj diet sedi v dr. zboru, kaj je to nepošteno?

Strastno ga nisem prijel in le kot politikarja, ki ne sme braniti, da se kritikuje o njegovi politiki. Dokaz temu je, da sem že pred dotično objavo njegov govor na vrhu časnika dal tiskati in dopise iz Kastve in Pizina ki ga hvalijo.

G. Svetec dokazuje se posebno opira na slov. lista: „Slov. Primorcu“ in „Slov. Narod“, ker se iz „Zukunft“ ne da nič pokazati. Kar slov. listi pišejo, to me ne briga. Po zagovoru o formalni tožbi nadaljuje tako-le: Čudno je res oni izrek Sveteca, ker ga še ni spregovoril noben poslanec. Njemu, ki me natolcuje v „Slov. Narodu“ lažnika in — (predsednik mu pretrga beseda) predati razsojo, kdo je lažnik, ali jas, ki imam pričo za ono izreko, ali on, ki to taji v „Slov. Narodu“, to je vendar milostno. Dolžnost človeka pa je, se braniti takih nametov, kakor „Lažnik“, posebno časnikar, ki živi po zaupanji javnem.

Svetec si prdrži pravico v osmih dneh po §. 491. tožiti, ker mu je zdaj zabranjeno. [Konec vprih.]

Javne dražbe 22. maja.

Sop. I. iz. dr. Režek-ovo posestvo št. 19, kur. št. 8, 385 in 784 ad Krupp, pri okr. ur. v Metliki; cena 1246 gld.

I. izv. dr. Kavčičevo pos. št. 118, pri okr. ur. v Ipavi; cena 1252 gld.

III. izv. dr. Rogelovo pos. pop. št. 72, Kroisenbach in urb. št. 442 in 443 Nassenfuss pri okr. ur. v Mokronogu.

I. izv. dr. Lušinovo pos. v Ribnici h. št. 89, urb. št. 70, Reifnitz, pri okr. ur. v Ribnici zar. 105 gld.; cena 1480 gld.

Sop. II. izv. dr. pos. Ivana Geršela v Velsku h. št. 4, urb. št. 103 ad Luegg pri okr. ur. v Postojni zar. 105 gld.; cena 1853 gld. in $81\frac{1}{2}$ n.

I. izv. dr. pos. Marka Horvata zem. k. Möttling kur. št. 766 pri okr. ur. v Metliki zar. 80 gld.; cena 150 gld.

Štajersko: I. izv. dr. Erjavčeve pos. h. št. 63 pri okr. ur. v Ljutomeru zar. 156 in 105 gld.; cena 4300 gld.

II. izv. dr. Šobovo pos. urb. št. 223, gor. št. 609 $\frac{2}{3}$ ad dom. Rann pri okr. ur. v Brezcai, zar. 120 gld.; cena 4010 gld.

I. izv. dr. pos. Jože Rosmana urb. št. 81 $\frac{1}{2}$ ad Hauptfarrsgült Gönobie pri okr. ur. v Konjicah zar. 100 gld.; cena 500 gld.

I. izv. dr. zemljišca parc. 705, Urše Zajc pri okr. ur. v Šoštanj, zar. 500 gld.; cena 414 gld.

Dunajska borza od 18. maja.

5% metalike 55 fl. 90 kr.

5% metalike z obresti v maji in nov. 56 fl. 90

5% narod. posojilo 62 fl. 10 kr.

1860 dr. posojilo 79 fl. 80 kr.

Akcije narod. banke 69 fl. 8 kr.

Kreditne akcije 181 fl. 60 kr.

London 116 fl. 60 kr.

Srebro 114 fl. 75 kr.

Cekini 5 fl. 56 $\frac{1}{2}$ kr.